

Monnik of missionaris

Vlak voor Kerstmis werd mij (Nico Riemersma) gevraagd of ik aan het Andries Radio Symposium wilde deelnemen. Ik zou door Andries Knevel geïnterviewd worden samen met een christelijk-gereformeerde evangelist: ik over de sluiting van de Bethelkerk, hij over de groei van zijn gemeente in Amsterdam-Noord. Alzo geschiedde op dinsdag 22 januari in het oude E.O. gebouw, middenin Hilversum. In Visie, het radio-en televisie magazine van de Evangelische Omroep, verscheen kort voorafgaande aan het symposium onderstaande bijdrage; het is de weergave van een telefonisch interview.

Artikel

Werkt de leegloop van Nederlandse kerken verlamdend of zet die juist aan tot actie? Het Andries Radio Symposium 'Monnik of Missionaris?' spreekt met kerkleiders over de vraag hoe zij de verontrustende cijfers te lijf gaan.

Te koop

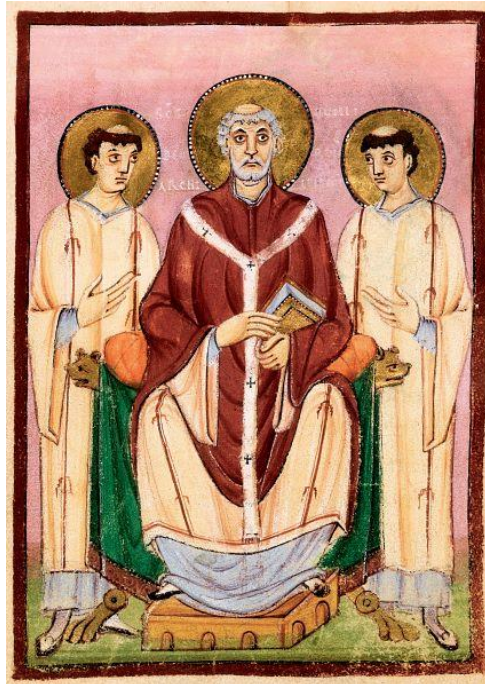
'Te koop' staat er over niet al te lange tijd op de Haagse Bethelkerk (PKN), die zondags nog zestig tot tachtig kerkgangers herbergt. Een pijnlijke, maar noodzakelijke beslissing, volgens dominee Nico Riemersma. Zijn kerk is een van de zeven Haagse PKN-kerken die noodgedwongen moet sluiten. Het besluit is vooral genomen op basis van de geografische spreiding. "De sluiting is emotioneel voor onze gemeente die vooral uit ouderen bestaat. Je hoort dan bekende reacties als: 'Wij zijn in deze kerk getrouwd' en 'Onze kinderen zijn hier gedoopt'. Hoewel de gemeenteleden straks hun eigen buurtkerk mogen uitzoeken, blijft de sluiting voor veel mensen pijnlijk. Vooral omdat de gemeenschap straks helemaal uiteen valt. Mensen ontmoeten elkaar niet meer en kunnen daardoor ook niet meer hun dagelijkse zorgen, noden en vreugden met elkaar delen.

Sterven

Een soortgelijke situatie leek zich enkele jaren geleden voor te doen in de Christelijke Gereformeerde Kerk in Amsterdam-Noord, die zondagsmorgens nog maar door zo'n vijftien mensen wordt bezocht. Totdat voorganger Jurjen ten Brinke werd uitgezonden voor missionair werk in de wijk. Inmiddels trekken de middagdiensten onder de naam Hoop voor Noord zo'n tweehonderd en de avonddiensten veertig bezoekers van allerlei nationaliteiten. "Het kleine groepje bezoekers van de ochtenddiensten ontbrak het aan visie om het missionaire werk samen op te pakken. Ze zeiden: 'Laat ons maar sterven en bouwen jullie maar op. Wij bidden voor jullie.'"

Klooster

Deze laatste gedachte typeert het thema 'Monnik of Missionaris?' van het Andries Radio Symposium. Hoe gaan we de kerkleegloop te lijf: door ons van de wereld af te zonderen en het helemaal aan God over te laten of juist door de wereld in te trekken en discipelen te maken? Ten Brinke: "Hoewel ik graag eens een tijdje in een klooster wil doorbrengen, past dat niet echt bij mij. Ik beschouw mezelf

meer als een relatie-evangelist." Ten Brinke gelooft niet zo in straatevangelisatie, maar probeert juist vriendschappen te bouwen. "In Amsterdam ben ik nog nooit de straat op gegaan, want ik denk dat dit in deze tijd niet erg effectief is. Dan sta je tussen de verkopers van de Telegraaf, Greenpeace en Kankerbestrijding op straat en in de wijk en leg ik via onze bezoekers contacten met anderen. Dat past beter bij mij."

Orgelmuziek

De uitkomst van de wijkenquête gaf Ten Brinke waardevolle informatie over hoe het multiculturele Amsterdam-Noord tegen de kerk aankijkt. "We vroegen bijvoorbeeld: 'Als ik 'God' zeg, wat zeg jij dan?' Daaruit bleek dat vijfenzeventig procent van de buurt wel in God

gelooft, maar vaak moeite heeft met de kerk. Daarom hebben wij de vorm van onze diensten flink aangepast. Zo hoor je bij ons geen orgelmuziek, omdat niemand uit onze doelgroep daar naar luistert. We organiseren veel maaltijden, buurtfeesten en kinderclubs. Daarbij hebben we het Evangelie ontdaan van alle culturele ballast, zonder concessies te doen aan de boodschap. Dat werkt."

Traditie

Nico Riemersma van de sluitende Bethelkerk beschouwt zichzelf ook liever als missionaris dan monnik. "Als de kerk niet meer missionair is ingesteld, zal de christelijke traditie niet lang standhouden. Jezus was overigens zelf de eerste apostel of gezondene. Wij zijn geroepen om hem daarin te volgen. Maar wat hebben we nu aan zending gedaan? Eigenlijk niet zo veel. Nu heeft het beeld van de zending als zieltjes winnen – binnen de PKN – jarenlang een negatieve lading gehad. Er is – daarnaast – veel tijd gaan zitten eerst in het Samen Op Weg-proces en daarna in andere reorganisaties.

Het doet mij verdriet om te zien dat mensen de waarde van de bijbelse verhalen niet meer inzien om daarmee hun leven vorm te geven. 'Een beetje dom', zou je dat kunnen noemen. Wij zijn geroepen om de relevantie van die verhalen weer duidelijk te maken. En ja, misschien moet de vorm van dienst dan toch écht anders."

Jeroen Kanis

(afbeelding: in het midden Willibrord, monnik en missionaris)